

VEGYESEK

Az osztrák tanítóképzés reformja. Évekig tartó megbeszélések, tanácskozások és a legkülönbözőbb tanítóegyesületek és érdekeltségeknek évtizedes munkája után végre megjelent az új törvény az osztrák tanítóképzésről. Értethető, hogy a tanítószegény a legnagyobb érdeklődéssel várta és fogadta, sőt a lakosság szélesebb köreiben is fölfigyeltek már a régóta tárgyalt fontos kérdés ügyére és megoldására.

Voltak, akik az eddigi tanítóképzőt akarták tovább fejleszteni, úgy, hogy minősítő érték tekintetében kivívják egyenjogúsítását. Mások valami új tanítói főiskolára gondoltak és végül — talán a legtöbben, nevezetesen a tanítószegény, illetve egyesületeik — olyan törvényt sürgettek, amely a középiskolai érettségire építve az egyetemre helyezi át a tanítóképzést.

Ezeket a törekvéseket és különféle nézeteket nem lehetett összeegyeztetni, a pénzügyi nehézségeket nem tekintve már csak azért sem, mert politikai, szociális és világnézeti megfontolások húzódtak meg mögöttük. Mindazonáltal elmondhatjuk, hogy a tervek és kívánások minimuma benne van a törvényben. Osztrák részről hangoztatják, hogy — ha sajnálatos is a kívánalmak százszázalékos megvalósításának hiánya — a legnehezebb körülmények között hozta a Bundestag, a szerves fejlődésnek pedig megfelel; a sötétbeugrás terén kellemetlen tapasztalatai vannak az osztrák államnak éppen az úgynevezett nagyvonalú reformokkal.

Lényeges különbségek az új és a régi törvény között a következők:

A „tanítóképző” neve ezentúl „Lehrerakademie”. A tanulmányi idő hat év, eddig négy volt.

Új tanulmányi tárgyakat vettek föl; nevezetesen kötelező tárgy a *latin*, a női tanítói akadémiákon pedig a „Haus-

wirtschaft” (háztartás) is. Igen fontos újítása a pedagógiának, mint tantárgynak, kimélyítése és kiszélesítése annak differenciálódásával, amennyiben következő tudományait, ill. segédtudományait adják elő: a) bevezetés a filozófiába, b) pedagógiai lélektan, c) az ifjú lélek ismerete (Jugendkunde), d) iskolai higiénia, e) iskolajog (Schulrechtskunde) s egészen új nevelési utat ír elő a 6. §. az u. n. „közösségi nevelés formája” révén.

A tanítói akadémia tanári karától főiskolai képesítést követel, a tanulók pedig a 6. év végeztével „érettségi és tanítói képesítézbizonyítványt” kapnak, míg eddig két évi gyakorlati működés után mehettek képesítő vizsgálatra és csak a vizsga sikeres letétele után véglegesíthették őket állásukban.

Végül fontos újítás az, hogy a tanítói akadémiairól az egyetem filozófiai karára iratkozhatnak az érettségi és tanítói képesítő bizonyítvánnyal, amiről a miniszter rendeletben külön intézkedik.

A 22 paragrafusból álló törvényt, amely 1937. június 1-én lép életbe, még az alábbiakban ismertetem röviden.

A tanítói akadémia feladata olyan tanítónemzedék nevelése, amely vallás-erkölcsösen, hazafiasan, szociálisan és a „néphez hűen” (volkstreu) gondolkodik, érez és cselekszik. Ugyanitt hangoztatja, mint az akadémia célját, az általános műveltségnek és a szaktudásnak megszerzését; az első négy évfolyam főleg az előbbinek, a két utolsó év pedig kiváltképpen az utóbbinak elsajátítására szolgál.

A haza, a szülőföld ismerete igen fontos és széleskörű anyaga a tárgyi tudásnak is; az 5. és 6. évben a történelem, földrajz, természetrajz, fizika és kémia helyét a szülőföld és haza történetének, az alkotmánytannak, a hazai természetrajznak és művelődés is-

mértetének (Kulturkunde) összegező ismeretete foglalta el.

Erősen kidomborodik és érvényesül az új törvényben az ifjúság osztrák katonai nevelése, a testnevelés katonai előképzést nyújt. (Turnen, einschlieslich der vormilitärischen Ausbildung), de ezt a katonai kiképzést a többi tantárgyakkal is szolgálniok kell, amennyiben ilyen szempontból egyáltalán számba vehetők.

A latin nyelven kívül, ha kellő számú tanuló jelentkezik, egy élő nyelvet is kell előadni, mint nem kötelező tárgyat.

A latin nyelv bevezetése igen fontos, mert annak ismeretében a törekvő és tehetséges tanulók részére nagy lehetőségek nyílnak, a tanítói oklevélnek az az egyenjogúsítása pedig, hogy az az egyetem bölcsészeti karára iratkozhatnak, egyenesen szűkségessé tette a kötelező tárgyak közé való fölvételét.

Rövid tanfolyamok rendezésével a tanítók nevelői és oktatói tudását és készségét akarja gyarapítani; ilyenek: az abnormis gyermekek nevelése és oktatása, a gyermekotthonok és óvodák szervezete, az ifjúsággondozás és pályaválasztási tanácsadás alapelvei és még néhány.

Erősen gyakorlati irányba vág a törvény azzal az intézkedésével, hogy a Landesschulbehörde (tartományi tanügyi hatóság) előterjesztésére kötelező tárgyként lehet tanítani a mező- és erdőgazdaságot.

Meglepő, hogy a tanítói akadémia első évfolyamára az új törvény szerint föl lehet venni az elemi iskola VIII. osztályáról (VIII. Schulstufe), bár a fölvételt általában szelekciós fölvételi vizsga (Ausleseprüfung) előzi meg, amely a tudást, tehetséget és a zenei hallást egyaránt mérlegeli. Bármint vélekedjék valaki, állíthatom, hogy sem nálunk, sem Ausztriában az elemi iskola VIII. osztályát végzett tanuló ké-

szültsége általában nem mérkőzhetik a polgári iskola vagy gimnázium IV. osztályát végzett tanuló készültségével. Ezt a hiánykülönbséget az osztrák tanítói akadémiaira kerülő tanulónak éreznie kell tanulmányai folyamán.

Különbben ez a hatév-folyamú tanítóképző alkalmas arra, hogy szélesebb látókört adhasson, mint a mi ötév-folyamú képzőnk, amely szintén hatév-folyamúnak készült.

A törvény hangoztatja és parancsólólag előírja, hogy az érettségi és tanítói képesítő vizsgának tudományos és iskolagyakorlati szempontból szigorúnak kell lennie. A tanulók száma évfolyamonként 40 lehet.

A törvény minden föltétel és korlátozás nélkül elismeri a törvényesen bevett egyházak és vallások tanítóképzőinek nyilvánosságát jogát.

Potány István

A német tanári pálya ma. Rust, német birodalmi nevelésügyi miniszter, 1935 október havában elrendelte, hogy 1936 októberétől kezdődően minden középiskolai tanári pályára készülő tartozik egy teljes évet tanítóképző főiskolán hallgatni. Így azután a 10 poros ilyen főiskolán a jelzett időben 400 jelöltet vettek fel ezzel a céllal. Ez a tény döntő jelentőségű a német tanárképzés történetében és jövőjére nézve. Gyökerestől megváltoztatta az eddigi rendszert. Az új rendelkezés és szabályozás ugyanis azt jelenti, hogy ettől kezdve csak az léphet a tanári pályára, jobban mondva, csak az készülhet a tanári pályára, akit a népközösség, tehát az állam felelős tényezői erre felengednek, illetve felvesznek. Ennek következtében egyrészt az alkalmatlannak vélt jelentkezőket idejében visszatartják és másfelé irányítják, másrészt a tanári pályára lépők túltermelését kiküszöbölik. Ennek a rendszernek bevezetésénél harmadszor az a célkitűzés lebegett a vezetők előtt, hogy a tanári pályán nem